

Iluliag

Föreningen Sverige-Grönlands medlemsblad Nr 2/10

Svensken som fångar Grönlands röda guld, sid 4

Lönsamma bakterier frodas i havspelare, sid 10

Kanadensisk oro för grönländsk olja, sid 13

Musik bygger broar

”Här kommer de nya grönländarna” löd en rubrik i den danska Politiken förra veckan.

Och till skillnad från danska medias alltför vanliga nedhopp i den sociala misären på Grönland målade artikelförfattarinnan Kirsten Thisted upp en tankeväckande bild av den nya identitet som många unga grönländare personifierar. Säkert var det många danskar som satte fredagsölen i halsen när de i det populära TV-programmet All Stars fick den grönländskt sjungande Mads Lumholt rakt in i vardagsrummet. Och det i ett musikprogram där det kämpades om tittarnas röster.

Unga och kända musiker skulle representera varsin stad och med egenhändigt utplockade körmedlemmar och två försångare tävla inte bara om tittarnas gunst utan också om en prissumma på 250 000 dkr, vilken var villkorad för ett socialt projekt. Och här träder Julie Berthelsen ut på scen som Nuuks lysande stjärna. I sällskap med en brokigt sammansatt kör av människor med olika slags tillhörighet till Grönland samt försångarna Mads Lumholt och Nina Kreutzmann-Jørgensen. Kanske svårt för oss svenskar att förstå, men i Danmark var den grönländska

närvaron i All Stars att betrakta som ett riskfyllt vågspel. Här ställdes nämligen Nuuk på lika fot med Danmarks städer. Nu var det inte vi (danskar) och dom (grönländare) längre.

Gång på gång lyckades Julie skickligt och kreativt omtolka den moderna grönländska identiteten. Tittarna bjöds på trumsång och den tårframkallande klasisikern Silarsuaq av Siiva Fleischer.

Medan Nina Kreutzmann-Jørgensen slog knock-out på tittarna med den danska av danska - Barndomens gade.

Ett sammansvetsat gäng av grönländare gjorde klart att ”vi vet vilka vi är och vi vet vart vi går. Vi representerar ett modernt och levande Grönland.”

Och vann gjorde de. Och blev mottagna som hjältar vid hemkomsten till Nuuk. Pengarna har skänkts till organisationen Nanubørn för socialt belastade barn. Den största vinsten är ändå att med hjälp av sina duktiga musiker har Selvstyret lyckats främja den integration som Hjemmestyret misslyckades med. ”Grönland är en del av Danmark, sade Julie, och vi kan den danska traditionen lika bra som er men vi kan något annat också”.

Sylvia Hild

Iluliaq

En tidning från Föreningen Sverige-Grönland. www.sverige Gronland.com
Redaktionen består av:

Ordförande Sylvia Hild, Helgagatan 36, uppg 6, 118 58 Stockholm

Telefon: 08-640 06 14, e-post: sylvia.hild@comhem.se

Sekreterare: Joel Åsblom, tel: 08-740 68 78, e-post: asblom@rocketmail.com

Föreningens kassör är Mats Gullberg, tel: 08-660 91 79,

e-post: matsgullberg2003@yahoo.se

Gamla nordboteorier omvärderas

I fem år har nu det så kallade Vatnahverfiprojektet pågått i ett försök att kartlägga nordbornas samspel med varandra och den omkringliggande miljön.

Hundratals ruiner har registrerats och mätts upp uppger tidningen Polarfronten.

Från utgrävningarna har man tagit dna-prov på kranier och benrester. När nu projektet närmar sig slutet kan forskarna börja skönja helheten och där är det mycket som inte stämmer med tidigare uppfattningar om nordbornas leverne.

Många gamla föreställningar grundade på tidigare arkeologers arbeten kommer nu på skam. Särskilt intressant är att se att det på vissa ställen är alltför många husgrunder för att människor skulle ha kunnat befolka dem samtidigt. Av detta drar man nu slutsatsen att nordborna aktade sig för att överutnyttja resurserna på ett visst ställe utan man bodde en tid på en gård och flyttade sedan till en annan gård längre bort. Och när markerna där började närma sig överbetning flyttade man tillbaka till den första gården.

Hur kan man då veta att husen var avfolkade i vissa tider? Forskarna har grävt sig ner i jordlagret i jakt på småkryp som är beroende av värme. I tider när det inte

har varit uppvärmt i husen har man heller inte hittat några småkryp.

Ett annat omvälvande resultat av forskningen tar käl på föreställningen om en ren nordisk kultur. Genetikerna kan påvisa att det keltiska inslaget i befolkningen är betydligt större än man tidigare trott. Så innan de norska vikingarna slog sig ner på Island så måste de ha tagit en tur förbi de brittiska öarna.

I de fem år som projektet nu pågått har man registrerat och mätt upp inte mindre än 700 enkelbyggningar i hundratalet ruingrupper. 15 av dessa ruingrupper var tidigare okända. De bäst bevarade lämningarna är djurfällorna med tydliga ingångar.

Utifrån föreställningen att en gårds välstånd kännetecknas av antalet husdjur så har man försökt klassificera de enskilda ruingrupperna. Och fram skymtar en bild av olika klasser av gårdar. I Vatnahverfi är det en stor gård som dominerar området. Medan till exempel Brattahlid i verkligheten inte är en särskilt stor gård och att här ligger flera större gårdar. När man använder fällor som värdeindikator tycks resultaten stämma väl överens med de arkeologiska metoderna som använts.

Han fångar Grönlands röda guld

David Åsblom är till vardags bosatt i Bollnäs men uppvuxen på Grönland. Nu är han maskinmästare på en fisketrålare som tar upp sin fångst runt de grönländska kusterna. Här är en liten inblick i hans dagliga tillvaro ombord på en trålare som har besättning på 22 man och rymmer 440 ton räkor.

När detta skrivs sitter jag på morgonskiftet i maskinrummet kl 05:00.

Vi jobbar tolv timmar per dygn, fördelat på två skift. Eftersom jag är 1 maskinmästare ombord på trålaren Ocean Tiger jobbar jag alltid från kl. 00:30 till 06:30 och 12:30 till 18:30. Vi blir väckta kl 12:00 och 00:00. Efter et tag tillpassar jag sömnrutmen så jag sover länge på förmiddan, typ fem timmar och mindre

på kvällen, drygt två timmar. Då blir det ett par timmars fritid på kvällen till att ringa min fru via Skype eller se någon film. Vi har internetuppkoppling trådlöst över hela båten.

På mitt rederi jobbar man oftast i pass om sex veckor. Första och sista veckan

Foto: David Åsblom.

Livet på räkråla-
ren bjuder inte bara
på hårt arbete utan
även på närkontakt
med isbjörnar.

är tuffast eftersom det gäller att få en effektiv start direkt när man kommer men i slutet av perioden vill man bara åka hem.

På den här turen mönstrade jag på vid

Island och det är även därifrån jag kommer att flyga hem till Sverige igen. Men det kan variera. Nästa gång blir det nog på- och avmönstring vid grönländska Si-

Den stora trålaren ser liten ut mellan isbergen.

Både proviant och manskap kan levereras ombord via helikopter.

Foto: David Åsblom.

simiut. Andra gånger får vi bege oss till kanadensiska Newfoundland när vi ska mönstra på. Denna trålare är dansk men med delägare från Frankrike. Vi fiskar på EU-kvot kring Grönland och när den är förbrukad köper rederiet kvot i Kanada.

Vi har en kvot på 600 ton vid Östgrönland och 4 000 ton på västra sidan av ön. Fisket är oerhörd kontrollerat. Vi har observatörer ombord från det land vi fiskar vid. Sedan kommer kustbevakningen

regelbundet ombord för kontroller. Alla trålare har en gps-baserad transponder som sänder våra koordinater direkt till Grönlands Kommando. Vid varje släp vi får in noteras position och mängd i detalj. Vi trålar typiskt på 400 meters djup och i fyra fem timmar åt gången. På trålet har vi censorer som indikerar om det håller på att bli fullt.

Ocean Tiger har en besättning på ungefär 22 man och mitt huvudansvar är att

Ombord på trålaren finns ett modernt kontor varifrån David Åsblom även kan sköta kommunikation mot omvärlden.

sköta motorn, en marindiesel på 6500 hk. Fast det som det går åt mest jobb på är faktiskt skutans fabrik. Vi sorterar, kokar och packar räkorna ombord och det finns alltid någon maskin i fabriken som krånglar.

Jag har jobbat ombord på trålare i många år men slutade för 17 år sedan då barnen var små. Det var som déjà vu att komma tillbaka. Allt var nästan likadant. Jag började på Östgrönland men sedan fortsatte vi till den västra kusten. Det var en stark upplevelse att segla in mot Sisimiut där jag är uppvuxen. Jag stod på däck och såg det berg som jag hade tittat på under hela min barndom växa och växa tills vi la till vid kajen. Man säger ofta ”en gång Grönland alltid Grönland”. Kan bara instämma.

David Åsblom

Ocean Prawns

I danska-kanadensiska rederiet Ocean Prawns flotta ingår trålarna Ocean Tiger, Ocean Prawns och Atlantic Enterprise.

Ocean Tiger är 60 meter lång och rymmer maximalt en besättning på 28 personer. Trålaren kan ha en last på 440 ton räkor.

Motorn är en v12-modell från Wärtsilä med en marindiesel på 6500 hk. Tankarna rymmer 550 ton diesel vilket räcker till fem sex veckors fiske.

Falsk grönländska får inte tjusa turkar

En dansk modellagentur tog sig friheten att anmäla danska modellen Lisa Renee Winther Kristensen som Grönlands kandidat till en turkisk skönhetsävling.

Efter stora protester från grönländskt håll stoppades dock Kristensens deltagande. Lisa är nämligen blond och har dessutom aldrig varit på Grönland. En protestlista startades på Facebook av uppretade grönländare som fann modellagenturens förklaring, att man inte haft tid att åka till Grönland och leta efter en lämplig kandidat, som kränkande.

Det hjälpe inte ens att modellen visade sig ha lite grönländskt blod; hennes farfar var grönländare. Nu får Renee Winther Kristensen i stället tävla för Danmark.

B&B i Ilulissat

22 rum med bad och tekök väntar rygg-säcksturisterna när Eyd Petersens och Jørgen Christensens satsning på bed and breakfast står klar nästa år.

En tre- och en halv våningar hög byggnad på Lufthavnsvejen blir i framtiden ett välkommet tillskott till vandrarhemmet i

Ilulissat, som nu bokstavligen går på knä inför anstormningen av besökare som vill bo till ett rimligt pris.

Direktören för Hotel Arctic i Ilulissat, Erik Bjerregaard har utnämnts till italiensk konsul och konsulatets skylt har hängts upp på hotellets fasad.

Provboringar kräver ökad lokal service

Det skotska oljebolaget Cairn ska i sommar genomföra fyra provboringar i havet väster om Disko och Nussuaq.

En rad företag i Ilulissat har i denna inledande fas etablerat ett löst samarbete med arbetstiteln Greenland Maritime Group. Målet är att inrätta ett regionalt samarbete kring den service och varuförsörjning som oljebolagen vid kusten kräver. Etableringen av en oljehamn i Aasiaat är ett prioriterat projekt. Ett annat nyetablerat företag är Arctic Base Supply som erbjuder oljesällskapen en lång rad stödfunktioner som logistik, transport, vattenförsörjning, avfallshantering med mera. Största delen av operationerna i Grönland blir på detta sätt utförda av lokal personal.

I sommar påbörjas en rad projekt med provboringar efter olja.

Nya böcker:

De første skridt

En tecknad serie om invandringen till Grönland för 4500 år sedan.

Skapad i samarbete mellan tecknaren Nuka K. Godtfredsen och en grupp arkeologer från Nationalmuséets Center för Grönlandsforskning. Språk danska, grönländska eller engelska. Förlag: Sila och Iliniusiorfik

Tunu

En ny roman av Kim Leine som följer några människooden i en östgrönländsk bygd under ett år.

En ung dansk sjuk-sköterska, Jesper, ska arbeta på bygdens sjukstation och upptäcker att arbetet ställer helt andra krav än dem som stod i jobbannonsen. Språk: danska.

Förlag: Gyldendal

Kim Leine

Tunu

Nordbodräcker åter till Grönland

I slutet av juni ska Grönlands Nationalmuseum öppna en stor utställning om nordborna.

Lagom till dess har inspektionsskeppet Ejnar Mikkelsen lagt till i Nuuk med en mycket speciell last. En trälåda innehållande en klänning, en struthätta, en

kalott och byxor från nordbotiden. De här dräkterna hittas vid en arkeologisk utgrävning vid Herjolfsnæs 1921 och har sedan förvarats på Nationalmuséet i Köpenhamn. Dräkterna som nu alltså återvänder till hemlandet kan dateras till 1300- och 1400-talet.

Sällsynta mineraler

2012 räknar man med att ha produktionen igång i Kringlerne-gruvan söder om Kangerluarsukfjorden vid Qaortoq.

Gruvan ska sysselsätta mer än 200 personer. Berget innehåller 15 ton sällsynta jordarters mineraler. Störst är intresset för den röda mineralen eudialyt som både är lättupplöslig i förtunnade syror och samtidigt innehåller en rad exotiska grundämnen. Alla dessa mineraler är betydelsefulla inom produktionen av högteknologiska produkter. Eudialyt är en av framtidens viktigaste råvara.

Två tredjedelar av malmen, som bryts ur ett öppet brott, ska användas medan en tredjedel ska deponeras på stället.

Ikkafjordens bakterier en blivande skattkista

Mineralpelarna i den sydgrönländska Ikkafjorden blir allt hetare i enzymproducenternas jakt på kommersiellt användbara enzymer.

Tack vare ett statligt bidrag till en tvärfacklig forskningsgrupp har man nu lyckats skapa en plattform för ett samarbete med olika företag över nationsgränserna för att identifiera och på sikt kommersialisera olika typer av proteaser.

Inne i pelarnas hållrum lever ett virrvarr av okända bakterier. De har anpassat sig till ett liv i kallt, etsande källvatten som sipprar upp genom fjordbottnen. Och det är här som man finner enzymgruppen proteaser som har en viktig roll i nedbrytningen av proteiner i den mat vi äter. Med hjälp av ny analysteknik hoppas de danska forskarna i projektet hitta oupptäckta proteaser som andra vetenskapsmän ännu inte lagt fingrarna på.

När proteaserna hittats och isolerats ska de identifieras vilket sker med en ny metod där en extremt känslig massaspektrometer används. Metoden är i själva verket så känslig att om man slog ut tre ägg i en gigantisk simbassäng skulle apparaten kunna spåra äggens proteiner i några få mikroliter av badvattnet.

Potentialen enorm

I den forskning som hittills gjorts på ikkapelarnas molekylärbiologi har man uteslutande fokuserat på bakterier som kan odlas i laboratorium.

Men de utgör bara en procent av de bakterier som lever i pelarna. Med den nya tekniken kan man leta efter enzymer i de resterande 99 procenten av icke od-

lingsbara bakterier. Och där finns en stor potential för hittills har man bara kunnat ta patent på en enda ikkabakterie.

Världens största enzymproducenter Novozymes och Danisco ingår i projektet tillsammans med mejerijätten Arla. Nya proteaser kan utnyttjas i livsmedels- och hushållningsindustrin. Man kan ta en lågvärdesprodukt och förarbeta den med de nya proteaserna till en högvärdesprodukt. Ett kycklingfoder blir t ex med en sådan förbehandling mer lättupptagligt och kycklingen kan utfordras med mindre foder.

Miljövinster att hämta

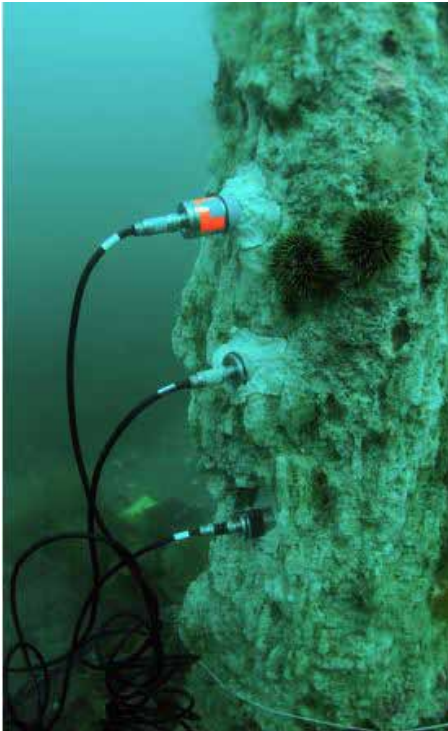
Vad man bland annat letar efter är enzygener som fungerar under extrema för-

hållanden i likhet med ikkabakterierna som klarar låg temperatur och högt pH-värde.

Många industriella processer försigår i låg temperatur. Men exempelvis pappersblekning och produktion av bioetanol kräver uppvärmning och här finns miljövinsten att hämta om temperaturen kan sänkas med hjälp av enzymer.

Den ekonomiska potentialen är som sagt stor men man måste räkna med en produktionscykel på ca 5 år innan enzymerna kan köpas som tillsats i en produkt på snabbköpet.

Det är fler än de danska forskarna som insett värdet av den arktiska enzympotentialen. Elva länder, däribland Kina, Indien, Korea, Polen och Holland har etablerat forskningsstationer på Svalbard.

Arktis kuststater styr

På konferensen Arctic – Changing Realities som hållits av Nordisk Ministerråd konstaterades att Arktis fem kuststater inte har behov av fler avtal om förvaltningen av Arktis utan att fokus nu måste riktas på de 4 miljoner människor som bor i området.

Det sociala perspektivet är minst lika viktigt som klimatförändringar och jakten på naturresurser. När den sårbara arktiska miljön exploateras måste den yttersta kunskapen och de bästa tekniska redskapen användas så att man inte gör obotliga skador.

I enlighet med Ilulissat-deklarationen 2008 har de fem kuststaterna enats om att varje nation reglerar sin del av Arktis landmassa. Uppstår en tvist ska den lösas med fredliga förhandlingar på basis av gällande lagar. Cirka 97 procent av resurserna under Polarhavet omfattas av detta avtal.

Både Danmarks och Rysslands delegater betonade kraftfullt att det är just de fem kuststaterna, nämligen Danmark/Grönland, Norge, Kanada, Ryssland och USA som styr över Arktis. Medan Arktisk Råd med sina åtta medlemsstater, sex permanenta observatörer och 20 anslutna intressegrupper är det forum där saker och ting kan diskuteras.

Vinterdepressionen värst i norr

Invånarna längs en sträcka mellan Nuuk i söder och Qaanaaq i norr har för första gången svarat på ett frågeformulär om vinterdepression. Och det visar sig att ju längre norrut ju fler är det som upplever en depression under den mörka årstiden.

I Nuuk är det 6,9 procent av de tillfrågade och i de nordligaste städerna 11 procent.

Nuuk har ljus några timmar på dagen men norrut är det mörkt hela 14 veckor vintertid. Skillnaden i ljusförhållanden ger klart utslag. Däremot är förekomsten av vinterdepression densamma oavsett om det är 10 eller 14 veckors mörker.

Psykiatrikern Mogens Kegel, som är en av forskarna bakom projektet, vill dock inte begränsa förekomsten av vinterdepression till enbart vilken breddgrad man bor på. Han menar att den också är genetiskt betingad, där kvinnor är mer utsatta än män. Lustigt nog är också islänningarna befriade från mörkerrelaterad nedstämdhet. En grupp islänningar som utvandrade till norra Kanada för många år sedan och inte har blandat sig med den inhemska befolkningen visar sig också ha en mycket låg frekvens av vinterdepression.

Trötthet och godissug

Vinterdepressionen skiljer sig från vanliga depressioner på flera sätt. Framför allt genom den ökade konsumtionen av socker, viktökning och trötthet.

Behandlingsmöjligheterna är också större. Ljusbehandling är till exempel mycket effektiv. En enkel behandling som tar en till två dagar framför en dagsljuskälla. 70-80 procent av patienterna blir bra även om några kanske senare måste ta en ny omgång framför ljusapparaten.

Grönland har dock ännu inte någon systematisk ljusbehandling. Den första ljuskliniken upprättades på Dronning Ingrids Hospital i Nuuk 2002 och därefter har det inte skett så mycket. Men Mogens Kegel menar att särskilt norrut skulle befolkningen må mycket bättre med en systematisk ljusbehandling.

Antidepressiva medel har också visat sig ha en god effekt men ljusbehandling verkar mycket snabbare och har dessutom inga biverkningar.

Inte självmord

Ännu vet ingen hur befolkningen i sin helhet påverkas av att så många mår dåligt vintertid.

Mogens Kegel avvisar dock misstanken om att vinterdepression skulle leda till självmord. Han är övertygad om att den vintertrötta så långt det går försöker anpassa sitt liv och sitt arbete till sin situation och vänta in vårljuset.

Hans hopp är att längre fram kunna följa upp undersökningen och förse en grupp människor med särskilda armbandsur som mäter grönländarnas aktivitetsnivå under olika årstider, uppger tidningen Polarfronten.

Kanadensisk oro för grönländsk olja

Kanadensiska politiker och miljöorganisationer är oroliga för vilka följder de grönländska planerna på oljeborrning kan innebära.

Det råder något av oljefeber på Grönland i dessa dagar.

Grönlands självstyre har gett en rad internationella oljebolag tillstånd till att starta omfattande borrhningar efter olja i 14 oljefält som gränsar till Kanada. Nyligen etablerades även det grönländska bolaget Greenland Petroleum vars ordförande, Martin Ben Shalmi även basar för arbetsgivarföreningen i Nuuk. Sedan tidigare är statliga Nunaoil pådrivande i jakten på havets svarta guld. Både från näringslivet och de inhemska politikerna finns stora förhoppningar om att oljan ska skapa nya arbetstillfällen och skapa förutsättningar för ekonomiskt oberoende från Danmark.

Farligt äventyr?

Men vårens stora oljekatastrof i Mexikanska golfen har väckt stor oro hos Grönlands västra grannar.

Larry Bagnell, kanadensisk parlamentsledamot har nyligen i en stort uppslagen artikel i Globe and Mail ställt sig frågan om oljeäventyret kan bli en fara för Kanada. Han påpekar att ett grönländsk oljeutsläpp kan bli en katastrof för delar av Nunavut och Labrador. Samma farhågor uttrycks av miljöorganisationen World Wildlife Fund som anser att processen med att ge oljebolagen tillstånd att börja leta olja har gått allt för fort.

Minninguag Kleist, kontorschef för

Selvstyrets Udenrigskontor, alltså Grönlands UD, bemöter kritiken med att säkerhetstänkandet är högt.

– Vi följer utvecklingen i den mexikanska golfen med stor oro men vill göra klart att oljeborrhningen i grönländska vatten är underställt samma säkerhetsstandarder som i Norge. Det vill säga världens mest skärpta regler, säger Minninguag Kleist till tidningen Canadian Press.

Han får medhåll från Craig Stewart på Världsnaturfonden som säger att Grönland har högre säkerhetskrav än de som råder i Kanada. En ytterligare skillnad mellan båda länderna är att Grönland tillämpar full öppenhet i frågor som rör säkerheten medan de kanadensiska avtalen sluts bakom lyckta dörrar.

– I Kanada är det oljebranschen som bestämmer hur borrhningarna ska genomföras, påpekar Craig Stewart.

Joel Åsblom

Pilutaq från Sisimiut ny i styrelsen

Pilutaq Larsen Ström är född och uppvuxen i Sisimiut och det svensk-klingande namnet kommer från modern som flyttade från Sverige till Grönland i sin ungdom.

Under vårens årsmöte valdes Pilutaq Larsen Ström, 32 år, till ny ledamot i Föreningen Sverige-Grönlands styrelse. Han hör till de få av föreningens medlemmar som faktiskt är födda på Grönland.

Pilutaq är uppvuxen i Sisimiut där föräldrarna, Elias och Karin fortfarande bor. Under en resa till Stockholm för några år sedan träffade han svenskan Ziba som är det främsta skälet till att han nu bor i Sverige. Tillsammans har de barnen Zelina 5 år och Zakarias 1 år.

Till vardags arbetar Pilutaq som bygg-

nadsingenjör på arkitektkontoret Wingårdhs.

I sitt styrelsearbete hoppas Pilutaq kunna bidra till att flera av de grönländare som bor i Sverige ska få kontakt med föreningen.

Joel Åsblom

Fångarna kommer hem

Om fem år överförs de intagna grönländarna på fängelset i Herstedvester i Danmark till Nuuk.

Kriminalvården är fortfarande ett danskt ansvarsområde och Folketinget har nu avsatt 347 miljoner danska kronor för att bygga en ny anstalt på Grönland som avlöser den öppna anstalten i Nuuk och den slutna grönländar-avdelningen i Hestedsvester.

Här avtjänar idag 19 grönländare sitt straff på obestämd tid för grova kriminella handlingar som begåtts på Grönland.

Flyttplanerna har tagits emot positivt bland fångarna i Herstedvester inte minst därför att de önskar grönländsktalande fängelsepersonal.

Den psykiatriska och psykologiska behandlingen av fångarna har blivit något av en knäckfråga för Grönlands hälsomyndigheter. De intagna önskar en egen läkarstab.

Danska fängelset Herstedvester

Den nya anstalten i Nuuk är nu på planeringsstadiet. Anstalten ska omgärdas av en sex meter hög mur, som garanterar högsta säkerhet men också ger de intagna stor rörelsefrihet på insidan. Anstalterna utanför Nuuk blir också utökade med 35 platser.

Frågan är bara om anstalten redan är för liten. Den senaste sammanräkningen visar att 240 personer väntar på att avtjäna sitt straff i anstalten.

Stopp för trafik på inlandsisen

Nu blir det stopp för promenader på den grönländska inlandsisen. Den korsades först av Fridtjof Nansen.

De grönländska myndigheterna har beslutat att förbjuda obehöriga att vistas på inlandsisen. Förbudet beror på att det bildats farliga sjöar på isen.

Fridtjof Nansen blev 1888 den förste att korsa den grönländske inlandsisen men långt ifrån den siste.

Varje år beger sig mer eller mindre erfarna äventyrare ut i hans fotspår, något som ofta leder till stora insatser i räddningsarbetet efter de som misslyckas. Denna sommar kan dock hugade isfärrare se sig om efter andra resmål. Vårens värme på Grönlands västra kust har nämligen orsakat onormalt stora vattenbildningar, sjöar och floder på inlandsisens yta. Polisen och kustbevakningen har därför satt ner klackarna och infört ett totalstopp för all vistelse på isen fram till mitten på september.

Problemen uppdagades redan i maj då en brittisk expedition på väg från östra kusten tvingades avbryta sin färd sex mil från Kangerlussuaq. Gruppen rapporterade om flera 100 meter breda och

fyra fem meter djupa sjöar som förhindrade fortsatt färd. Därefter evakuerades medlemmarna med en helikopter från Air Greenland. Tidigare under året evakuerades två ytterligare grupper där den ena hade drabbats av sjukdom medan den andra missat att inrapportera sina positioner. Enligt reglerna som finns för expeditioner på inlandsisen ställs krav på redovisning av den exakta ruten samt att alla deltagare har försäkringar som täcker kostnader för eventuella evakueringar.

Den rutt som de flesta väljer för att korsa inlandsisen går från östkusten till området kring flygplatsen Kangerlussuaq. Det var den rutt som Fridtjof Nansen valde när hans expedition startade från Umivik 15 augusti 1888. Fast hans grupp nådde fram till Ameralikfjorden närmare Nuuk dit de anlände 29 september. Fridtjof Nansens grönländska äventyr beskrivs utförligt i böckerna På skidor över Grönland som kom 1890 och Eskimåliv från 1891.

Joel Åsblom

Sista sidan...

en underbar fotoutställning av svenska fotografen Mireille de la Lez.

Hon har under flera år och stora strapatser avbildat en hotad värld i Arktis och resultatet har blivit ett oändligt vackert avtryck av livet i norr.

Valsång på nätet

Lyssna till grönländsvalarnas sång på bloggen diskobayarcticstation.wordpress.com

Din bästa grönländsbild

Föreningen har fått en ny hemsida som ger oss större flexibilitet när det gäller att lägga in bilder och texter.

Vi ser gärna att hemsidan blir ett levande forum där alla medlemmar kan komma till uttryck. Så har du någon nyhet du vill dela med andra eller ett matnyttigt tips så skicka dem till sylvia.hild@comhem.se eller asblom@rocketmail.com. På den nya hemsidan finns också ett bildgalleri. Vi uppmanar alla medlemmar att skicka oss sin bästa grönländsbild så lägger vi in den i bildgalleriet till allas glädje. Skriv gärna en kort bildtext också och årtal.

Värld av is

På Naturhistoriska Riksmuséet i Stockholm pågår fram till 29 augusti

Harald Moltkes målning från en av Danmarks Meteorologiske Instituts expeditioner kring norrsken (1900).

Nordiska

expeditionsmålare

Arktisk Institut och Nordatlantens Brygge i Köpenhamn visar fram till den 4 juli en utställning med expeditionsmålarna Harald Moltke, Johannes Achton Friis, Aage Bertelsen, Andreas Kornerup och Per Kirkeby.